

יב. שאלה. האם רחובות שלנו יש להם דין רשות הרבים, והאם מותר לטלטל במקום שיש עירוב.

תשובה. אם הרחוב מפולש ונמשך ביושר מקצה העיר האחד עד הקצה השני, יש לו דין רשות הרבים, ואין לטלטל בו אף אם יש עירוב, אבל אם אין הרחוב מפולש מעבר לעבר, או אפילו מפולש מעבר לעבר אבל הרחוב אינו ישר, (באופן שאם ימתח חוט לאורך הרחוב בצורה ישרה ימצא שהמקום שיש בצדדיו בתים מרובה על המקום שבצדדיו ישנו הרחוב המתעקם), מותר לטלטל בו בשעת הצורך אם יש בעיר עירוב, ולכתחילה טוב להחמיר בדברים האסורים בהוצאה מן התורה, אבל בדברים האסורים מדרכנן אין צריך להחמיר, כגון לשאת קטן שיכול ללכת על רגליו, וכן לקחת קטן זה עם עגלה ולכסותו בשמיכה, אך יזהר לא להניח שום חפץ בעגלה, ואף לא בקבוק תינוק, וגם יזהר שלא יהיו חפצים בכיס בגדו של הילד. וכן מותר לקחת כל חפץ בשינוי, כגון לקחת מטפחתו כרוכה בצווארו, וכן מותר לטלטל פחות פחות מארבע אמות, או להוציא על ידי שני אנשים יחד, או שנותנים לו את החפץ כשהוא מהלך ואינו עוצר באמצע הדרך, שכל הדברים האלו אינם אסורים אלא מדרכנן, ואין צריך להחמיר בהם במקום שיש עירוב.

יג. שאלה. האם מותר לטלטל חפצים מהבית לחדר מדרגות המצוי כיום.

תשובה. אין להוציא חפצים מהבית לחדר מדרגות, וכן אין לטלטל בתוך חדר המדרגות, או להוציא מחדר המדרגות לחצר. ומכל מקום אם יש בעיר עירוב, מותר לטלטל בחדר המדרגות, וכן להוציא מהבית לחצר או מדירה לדירה, דרך חדר המדרגות. וכן אם עשו דיירי הבית עירובי חצירות, מותר לטלטל מדירה לדירה או מהבית לחדר המדרגות או לחצר.

שבת הלכה כ"ח, ע"ש. יש להקל לטלטלו ברחובות שלנו אף לכתחילה. וה"ה שיש להקל להוציא בשינוי אף לכתחילה, כיון שאינו אסור אלא מדרכנן, וכמ"ש הרמב"ם בפרק י"ב מהלכות שבת הלכה י"ג. וכן יש להקל לטלטל פחות פחות מד' אמות, כיון שאינו אסור מדאורייתא, כמבואר בפ"ק דשבת דף י"ז ע"ב שהוא מ"ח דבר שגזרו בעליית חנניה בן חזקיה. וכן שנים שעושים מלאכה יחד, כיון שמותר מדאורייתא, כמבואר בגמ' שבת ג' ע"א, בעשותה, יחיד שעשאה חייב, שנים שעשאה פטורין. וכמ"ש הרמב"ם בפרק א' מהלכות שבת הלכה ט"ו ששנים שעשו מלאכה כשכל אחד יכול לעשותה לבדו פטורין, וראה בהלכה ג' שם שכתב שפטור פירושו שאיסורו מדברי סופרים, ע"ש. וכן כשאינו עושה עקירה והנחה, אלא רק עוקר או רק מניח, אינו אסור אלא מדרכנן, כמבואר בשו"ע בסימן שמ"ז סעיף א', וכל כה"ג מדברים דרכנן אין צריך להחמיר בהם כלל.

יג. הנה בספר אור לציון תשובות ח"א חאו"ח סימן ל"א נתבאר שיש להתיר לטלטל מהבית לחדר

שאין בה חותם, שהרי אינם עשויים לחתום בהם, מ"מ זהו דוקא בזמנם, שלא היו אנשים יוצאים בטבעות לתכשיט כלל, והיה הדבר נחשב למשוי, אבל בזמננו שגם אנשים עונדים טבעות, מותר לאיש לצאת בהם כמו לאשה.

יב. ראה מה שנתבאר בזה בספר אור לציון תשובות חלק א' חאו"ח סימן ל', שיש להתיר לטלטל בשעת הדחק בעיירות שעושים בהם עירוב של צורת הפתח, ע"ש. וראה עוד בענין זה במבוא הספר בענף א' אות א' ואות ב', ע"ש. ונראה שיש להתיר אף לכתחילה לנשים המטופלות בילדים וכיו"ב, כיון שהן צריכות לכך.

ועוד נראה שכל האמור אינו אלא בהוצאה דאורייתא, אבל בהוצאה דרכנן אין צריך להחמיר כלל, ויש להתיר בזה אף לכתחילה. ולכן קטן הנושא את עצמו, כיון שאין איסור לטלטלו אלא מדרכנן, אבל מדאורייתא מותר להוציאו אף כשהוא נתון בעגלה, כמבואר ברמב"ם בפרק י"ח מהלכות

יד. שא"ל. עיר שיש בין שכונה לשכונה שבה יותר ממאה ארבעים ואחת אמות, ויש חוט עירוב שמקשר ביניהם, האם מותר ללכת בשבת משכונה זו לשכונה זו.

תשובה. מותר ללכת מסוף השכונה הראשונה מהלך שנים עשר מילין (כאחד עשרה וחצי קילומטר), אבל יותר מכאן, אפילו הגיע כבר לשכונה השניה, משרואה שעברו שנים עשר מילין לא ילך יותר.

לחורבה ולכו"ע נאסר, דאדרבה אם גרים בו הוא סיבה דאסרי אהדדי, מ"מ נראה כעת שיש לאסור לטלטל בהם, וכפי שנתבאר לעיל. ורק במקום שיש בעיר עירוב, יש לסמוך על העירוב ולטלטל בחדרי מדרגות, כיון שעירובי חצירות מדרבנן, כמבואר בשו"ע בסימן שס"ו סעיף א', וכבר נתבאר לעיל בבאורים לתשובה י"ב שבדברים דרבנן יש לסמוך על העירוב של העיר אף לכתחילה.

ועל כל פנים אם הדיירים שבאותו בית עשו עירובי חצירות, יכולים לטלטל בחדר המדרגות בכל

אופן, וכמבואר בשו"ע סימן שס"ו סעיף א'. ואף אם יש באותו בנין גוים או מחללי שבת שדינם שאוסרים על החצר ולא מהני עירובי חצירות עד שישכור מהם, וכמ"ש בשו"ע סימן שפ"ב סעיף א' ובסימן שפ"ה סעיף ג', מ"מ כיון שנהגו לשכור משוטר העיר, (והוא הדין כשרב העיר שוכר ממושל העיר, וכיום הרבנות הראשית שוכרת משר הפנים ומשר הבטחון), הו"ל כשוכר משכירו ולקוטו דמהני, וכמ"ש בשו"ע בסימן שפ"ב סעיף י"א, ושוטר העיר דינו כשכירו ולקוטו, וכמ"ש בשו"ע סימן שצ"א סעיף א', ע"ש ובמ"ב שם. וראה עוד בחזו"א הלכות עירובין סימן פ"ב ס"ק ט'.

יד. כפי שנתבאר לעיל בתשובה י"ב יש לסמוך על העירוב לכתחילה רק לענין איסור דרבנן, ולכן אין לסמוך על חוט העירוב המקשר את שני המקומות לעשותם כעיר אחת אלא עד י"ב מילין, שאינו אסור אלא מדרבנן, כמבואר בשו"ע סימן שצ"ז סעיף א' ובב"י שם, אבל למעלה מ"ב מילין האסור מן התורה, אין להקל בזה, ויש להחשיבם כשתי ערים, כמבואר בשו"ע סימן שצ"ח סעיף ז' שאם יש מרחק של יותר מקמ"א אמות ושליש בין שני המקומות, נחשבים לשתי ערים, ע"ש.

המדרגות, משום שחדר מדרגות דינו כבית שער, ובמ"ב בסימן ש"ע בשעה"צ שם כתב לדמות בית שער לדין ג' חורבות, שלמ"ד שחורבה כשם שאינה אוסרת כך אינה נאסרת, ה"ה בית שער אינו נאסר לטלטל בתוכו, ולמ"ד שחורבה אעפ"י שאינה אוסרת מ"מ נאסרת, ה"ה לבית שער, ועפ"ז נתבאר שם לסמוך על הראשונים וכן על דברי מרן בסתם שחורבה אף אינה נאסרת, וא"כ ה"ה שבית שער אינו נאסר, ולכן חדר מדרגות דדמי לבית שער, כשם שאינו אוסר כך אינו נאסר לטלטל בתוכו.

אמנם לאחר זמן כתב אלי חכם אחד מחו"ל בענין זה, ושוב ראיתי שאין הכרח כלל לדברי המ"ב, שמה שדימה דין בית שער לדין חורבה, שפיר יש לחלק ולומר שדוקא חורבה שתשמישה על ידי זריקה ואין עוברים בה, לכן אין היא נאסרת לטלטל בתוכה, משא"כ בית שער שמהלכים בו, לא דמי לחורבה, ואדרבה יש לומר שדינו כחצר, שאף שודאי שאינה אוסרת, מ"מ אין מטלטלים בתוכה בלא עירובי חצירות, וא"כ ה"ה בית שער, שכיון שאינו חשוב דירה, דינו כחצר שאסור לטלטל בתוכו, וכפי שרצה לומר בשעה"צ שם בתחילת דבריו, וכן נראה דעת החזו"א, שכתב בסימן צ"ד סוף אות ב' ח"ל, ומיהו ב' הפנימיים אפשר דאסרי אהדדי, דהאי בית שער הוא כחצר של שניהם, ואם לא עירבו אסורים. משמע שמדמה לחצר, ואוסר לטלטל בתוכו, וראה עוד מש"כ באור לציון שם בשם החזו"א, ע"ש.

ועל כן נראה שאעפ"י שבאור לציון שם הוכרע כפי שיטת המ"ב, ולדבריו יש להקל לטלטל בחדרי מדרגות שלנו בלא עירובי חצירות, (ודלא כמי שרצה לחלק ולומר דהמ"ב איירי דוקא בבית שער שגרים בו אבל בבית שער שאין גרים בו אף להמ"ב אינו דומה